

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2006. gada 30. martā *

Lieta C-451/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Corte d'appello di Milano* (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 15. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2003. gada 27. oktobrī, tiesvedībā

Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti Srl

pret

Giuseppe Calafiori,

piedaloties

Pubblico Ministero.

* Tiesvedības valoda — itāļu.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*] (referents), E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un U. Lehmuss [*U. Lohmus*],

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 25. maijā,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti Srl* vārdā — F. Kapelli [*F. Capelli*] un M. Valkada [*M. Valcada*], advokāti,
- Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz D. del Gaico [*D. Del Gaizo*], *avvocato dello Stato*,
- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — E. Traversa [*E. Traversa*] un V. di Buči [*V. Di Bucci*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 28. jūnijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt EKL 4., 10., 82., 86. un 98. pantu par konkurenci, EKL 43., 48. un 49. pantu par tiesībām veikt uzņēmējdarbību un par pakalpojumu sniegšanas brīvību un EKL 87. pantu par valsts atbalstu.
- ² Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp sabiedrību *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti Srl* (turpmāk tekstā — “ADC Servizi”) un Kalafiori [*Calafiori*] kungu, notāru, par šā notāra atteikumu reģistrēt Milānas uzņēmumu reģistrā minētās sabiedrības kopsapulces lēmumu par grozījumiem tās statūtos.

Atbilstošās valsts tiesību normas

- ³ Atbilstošās valsts tiesību normas saskaņā ar lēmumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu sniegtajām ziņām īsumā var izklāstīt šādi.
- ⁴ Saskaņā ar 1997. gada 9. jūlija Dekrētu–likumu Nr. 241, kurā papildinājumi izdarīti ar 1998. gada 28. decembra Dekrētu–likumu Nr. 490 (turpmāk tekstā — “Dekrēts–likums Nr. 241/97”), tikai fiskālās palīdzības centriem (turpmāk tekstā — “FPC”) ir tiesības veikt noteiktas darbības fiskālo konsultāciju un palīdzības jomā, tostarp darbības saistībā ar darbinieku un tiem pielīdzināmo personu gada ienākumu deklarēšanu.

- 5 Dekrēta—likuma Nr. 241/97 34. panta 4. punkts piešķir FPC ekskluzīvu kompetenci attiecībā uz ienākumu nodokļu deklarāciju noformēšanu saskaņā ar vienkāršotu formu (730. forma), tostarp aizpildītā deklarācijas eksemplāra un nodokļu nomaksas apliecības nodošanu nodokļu maksātājam, deklarēšanas rezultātu paziņošanu darba devējiem, kas ir atbildīgi par nodokļu piedziņu, lai koriģētu ienākumu gūšanas vietā samaksātus nodokļus, un deklarāciju nosūtīšanu nodokļu administrācijai.
- 6 Turklāt Dekrēta—likuma Nr. 241/97 35. panta 2. punkta b) apakšpunkts paredz, ka tikai FPC var kontrolēt deklarācijā sniegto ziņu atbilstību tās pielikumiem.
- 7 FPC ir jādibina akciju sabiedrības formā un tam jāveic savas darbības saskaņā ar Finanšu ministrijas izsniegto atļauju. Tos var dibināt tikai Dekrēta—likuma Nr. 241/97 32. un 33. pantā norādītie tiesību subjekti. Tie ir it īpaši darba devēju organizācijas, arodbiedrības vai to pilnvarotās teritoriālās organizācijas, kuru sastāvā ir vismaz 50 000 biedru, daži par nodokļu piedziņu atbildīgie darba devēji, kas nodarbina vismaz 50 000 darbinieku, vai arī darba devēju apvienības, kas nodibinājušas savstarpējas interešu aizsardzības institūcijas (*istituti di patronato*) un kuru sastāvā ir vismaz 50 000 biedru. Attiecībā uz dažiem Dekrētā—likumā Nr. 241/97 minētajiem tiesību subjektiem šķiet, ka FPC var nodibināt tikai Itālijā reģistrētie subjekti.
- 8 Turklāt Dekrēta—likuma Nr. 241/97 33. panta 2. punkts paredz, ka FPC izraugās vienu vai vairākas personas, kas atbild par fiskālo palīdzību, no grāmatvedības ekspertu kolēģijā vai grāmatvežu kolēģijā reģistrētajām personām.

- 9 Attiecīgie tiesību akti paredz, ka par darbībām, ko var veikt tikai FPC, tiem no valsts budžeta maksā atlīdzību, kas sākotnēji bija noteikta ITL 25 000 apmērā par katru aizpildīto un nosūtīto deklarāciju un vēlāk tika palielināta līdz aptuveni EUR 14.

Pamata prāva

- 10 *ADC Servizi*, kas reģistrēta Milānā, mērķis ir sniegt palīdzību un konsultācijas grāmatvedības un vadības jautājumos.
- 11 2003. gada 25. februārī šīs sabiedrības ārkārtas kopsapulce nolēma apstiprināt jaunus statūtus, lai atspoguļotu faktu, ka sabiedrība sniedz arī fiskālās palīdzības pakalpojumus uzņēmumiem, darbiniekiem un tiem pielīdzināmām personām, kā arī pensionāriem.
- 12 Kalafiori kungs, notārs, kam bija jānoformē attiecīgais protokols, atteicās reģistrēt šo lēmumu Milānas uzņēmumu reģistrā, pamatojoties uz to, ka, pēc viņa domām, statūtu grozījumi, kas atļauj sabiedrībai veikt minētās fiskālās palīdzības darbības, ir pretrunā Dekrēta–likuma Nr. 241/97 34. pantam.
- 13 *ADC Servizi* lūdza *Tribunale di Milano* (Milānas tiesa) izdot rīkojumu par minētā lēmuma reģistrāciju Milānas uzņēmumu reģistrā. Ar 2003. gada 15. maija rīkojumu minētā tiesa noraidīja prasību.

- 14 *ADC Servizi* par šo rīkojumu iesniedza apelācijas sūdzību *Corte d'appello di Milano* (Milānas Apelācijas tiesa), pamatojoties uz to, ka, piešķirot FPC ekskluzīvās tiesības veikt noteiktas fiskālo konsultāciju un palīdzības darbības, Dekrēta–likuma Nr. 241/97 noteikumi ir pretrunā EK līgumam.
- 15 *Corte d'appello di Milano* uzskata, ka, lai izlemtu strīdu, ko tā izskata, ir jāatrisina jautājumi saistībā ar Kopienu tiesību interpretāciju.
- 16 Tā norāda, pirmkārt, ka darbiniekiem, pensionāriem un tiem pielīdzināmām personām nākas vērsties FPC arī ar jautājumiem, kas nav šo organizāciju ekskluzīvajā kompetencē saskaņā ar attiecīgo tiesisko regulējumu, un līdz ar to tiek traucēta konkurence šajā tirgū. Tātad šāda sistēma ir pretrunā EKL 10., 81., 82. un 86. pantam.
- 17 Turpinājumā *Corte d'appello di Milano* norāda, ka fakts, ka tiesības sniegt ienākumu deklarāciju noformēšanas un iesniegšanas pakalpojumus ir tikai zināmiem tiesību subjektiem, kas atbilst precīzi noteiktajiem kritērijiem, ir šķērslis ne tikai šīs valsts komersantiem, bet arī citās dalībvalstīs reģistrētajiem komersantiem veikt savu komercdarbību un tas varētu būt ar EKL 43., 48. un 49. pantu aizliegts ierobežojums.
- 18 Visbeidzot, šai valsts tiesai ir aizdomas, ka uz šā sprieduma 9. punktā minēto atlīdzību, ko paredzēts maksāt tikai FPC no valsts budžeta, attiecas EKL 87. un 88. pantā noteiktais aizliegums.

Prejudiciālie jautājumi

19 Ņemot vērā šos apsvērumus, *Corte d'appello di Milano* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai EKL 4., 10., 82., 86. un 98. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie aizliedz piemērot valsts tiesību normas, tādas kā tās, kas izriet no [Dekrēta–likuma Nr. 241/97], to aplūkojot it īpaši kopā ar saskaņotajiem ienākumu nodokļu likumiem (1986. gada 22. decembra *DPR* [Republikas prezidenta dekrēts] Nr. 917) un 1991. gada 30. decembra Likumu Nr. 413, un kas piešķir ekskluzīvas tiesības veikt noteiktas fiskālo konsultāciju darbības tikai vienas kategorijas tiesību subjektiem, [...] FPC [...], un liedz citiem komersantiem šajā nozarē, pat ja tiem būtu atbilstoša kvalifikācija, lai veiktu profesionālo darbību fiskālo konsultāciju un grāmatvedības jomā (grāmatvedības eksperti, advokāti un citi konsultanti darba un nodarbinātības jautājumos), tiesības veikt tikai FPC paredzētās darbības saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem un izpildes kārtību?

- 2) Vai EKL 43., 48. un 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie aizliedz piemērot valsts tiesību normas, tādas kā tās, kas izriet no [Dekrēta–likuma Nr. 241/97], to aplūkojot it īpaši kopā ar saskaņotajiem ienākumu nodokļu likumiem ([...] *DPR* Nr. 917) un 1991. gada 30. decembra Likumu Nr. 413, un kas piešķir ekskluzīvas tiesības veikt noteiktas fiskālo konsultāciju darbības tikai vienas kategorijas tiesību subjektiem, FPC, un liedz citiem komersantiem šajā nozarē, pat ja tiem būtu atbilstoša kvalifikācija, lai veiktu profesionālo darbību fiskālo konsultāciju un grāmatvedības jomā (grāmatvedības eksperti, advokāti un citi konsultanti darba un nodarbinātības jautājumos), tiesības veikt tikai FPC paredzētās darbības saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem un izpildes kārtību?

- 3) Vai EKL 87. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pasākums kā tas, kas noteikts ar Dekrētu–likumu Nr. 241/97 un it īpaši tā 38. pantu un kas paredz no valsts budžeta maksāt FPC atlīdzību par minētā dekrēta 34. panta 4. punktā un 37. panta 2. punktā norādīto darbību veikšanu, ir valsts atbalsts?”

Par pirmo jautājumu

- 20 Vispirms ir jānorāda, ka EKL 4. un 98. pantā definēti Kopienu sistēmas ekonomikas politikas pamatprincipi un noteikts konteksts EKL 82. un 86. pantā izklāstītajiem konkurences noteikumiem. Līdz ar to valsts tiesas atsauce uz EKL 4. pantu un 98. pantu nekādi neietekmē atbildi, kas būs tāda pati kā atbilde uz jautājumu par EKL 82. panta un 86. panta interpretāciju.
- 21 Tātad ir jākonstatē, ka ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai EKL 82. un 86. pants aizliedz piemērot valsts tiesību normas, tādas kā pamata prāvā, ar kurām FPC tiek piešķirtas ekskluzīvas tiesības veikt noteiktas fiskālo konsultāciju un palīdzības darbības.
- 22 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar EKL 82. pantu vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kam ir dominējošs stāvoklis kopējā tirgū vai būtiskā tā daļā, šāda stāvokļa ļaunprātīga izmantošana ir aizliegta.
- 23 Ir arī jāprecizē, ka dominējoša stāvokļa izveidošanās fakts, piešķirot īpašas vai ekskluzīvas tiesības EKL 86. panta 1. punkta izpratnē, pats par sevi vēl nav nesaderīgs ar EKL 82. pantu. Dalībvalsts pārkāpj šajos divos noteikumos paredzētos

aizliegumus tikai tad, ja attiecīgais uzņēmums, tikai īstenojot tam piešķirtās īpašās vai ekskluzīvās tiesības, sāk ļaunprātīgi izmantot savu dominējošo stāvokli vai ja šīs tiesības var radīt situāciju, kad šis uzņēmums sāktu to ļaunprātīgi izmantot (2001. gada 25. oktobra spriedums lietā *C-475/99 Ambulanz Glöckner, Recueil*, I-8089. lpp., 39. punkts).

24 Tādējādi jautājums ir ne tikai par to, vai ar valsts tiesību normām FPC tiek piešķirtas īpašas vai ekskluzīvās tiesības EKL 86. panta 1. punkta izpratnē, bet arī par to, vai ar šo regulējumu var izraisīt dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

25 Jānorāda, ka neatkarīgi no jautājuma, vai ar valsts tiesību normām FPC ir piešķirtas šādas īpašas vai ekskluzīvās tiesības, nedz lēmums par prejudiciālo jautājumu uzdošanu, nedz rakstveida apsvērumi nesniedz Tiesai ziņas par faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, kas tai ļautu noteikt, vai ir izpildīti nosacījumi attiecībā uz dominējoša stāvokļa esamību vai tā ļaunprātīgu izmantošanu EKL 82. panta izpratnē.

26 Šādos apstākļos Tiesa nevar sniegt lietderīgu atbildi uz pirmo jautājumu.

Par otro jautājumu

27 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai EKL 43. un 49. pants aizliedz piemērot valsts tiesību normas, tādas kā pamata prāvā, ar kurām FPC tiek piešķirtas ekskluzīvās tiesības veikt noteiktas fiskālo konsultāciju un palīdzības darbības.

- 28 Pirmkārt, ir jānorāda, ka Itālijas valdība uzskata šo jautājumu par nepieņemamu, jo visi pamata prāvā aplūkojamās darbības posmi notiek vienā dalībvalstī.
- 29 Šajā sakarā ir jāatzīmē, ka atbilde iesniedzējtiesai tomēr var būt lietderīga, it īpaši gadījumā, ja tādā tiesvedībā kā pamata prāvā ar tās valsts tiesību normām tiek likts piešķirt Itālijas pilsonim tādas pašas tiesības, kādas būtu tādā pašā situācijā citas dalībvalsts pilsonim saskaņā ar Kopienas tiesisko regulējumu (skat. 2005. gada 17. februāra rīkojumu lietā C-250/03 *Mauri*, Krājums, I-1267. lpp., 21. punkts).
- 30 Tātad ir jāpārbauda, vai ar Līguma noteikumiem, kuru interpretācija ir lūgta, tiek aizliegts piemērot valsts tiesisko regulējumu, tādu kā pamata prāvā, ciktāl tas ir piemērojams personām, kas dzīvo citās dalībvalstīs.
- 31 Vispirms ir jāatgādina, ka ar EKL 43. un 49. pantu ir aizliegti ierobežojumi brīvībai veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvībai un ka par šādiem ierobežojumiem ir jāuzskata visi pasākumi, kas aizliedz, traucē vai padara mazāk pievilcīgu šīs brīvības izmantošanu (skat. it īpaši 2002. gada 15. janvāra spriedumu lietā C-439/99 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-305. lpp., 22. punkts).
- 32 Šajā sakarā no lēmuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu izriet, ka Dekrēts–likums Nr. 241/97 noteic, ka FPC ir ekskluzīva kompetence sniegt nodokļu maksātājiem noteiktus fiskālo konsultāciju un palīdzības pakalpojumus, it īpaši fiskālās palīdzības pakalpojumus darbiniekiem un tiem pielīdzināmām personām saistībā ar nodokļu deklarāciju noformēšanu saskaņā ar vienkāršotu formu.

- 33 Saistībā ar pakalpojumu sniegšanas brīvību šāds valsts tiesiskais regulējums, ar ko tiek piešķirtas tiesības veikt šīs darbības tikai FPC, pilnībā liedz citās dalībvalstīs reģistrētajiem komersantiem pieeju attiecīgo pakalpojumu tirgum.
- 34 Saistībā ar brīvību veikt uzņēmējdarbību šāds tiesiskais regulējums, dodot iespēju dibināt FPC tikai noteiktiem tiesību subjektiem, kas atbilst stingriem kritērijiem, un, kā izriet no sniegtās informācijas, ar nosacījumu, ka daži no šiem subjektiem ir jābūt juridiskajai adresei Itālijā, var apgrūtināt vai pat pavisam liegt citu dalībvalstu komersantiem izmantot tiesības veikt uzņēmējdarbību Itālijā, lai sniegtu attiecīgos pakalpojumus.
- 35 Šādos apstākļos ekskluzīvas kompetences piešķiršana FPC sniegt noteiktus fiskālo konsultāciju un palīdzības pakalpojumus ir brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums, kas principā ir aizliegts ar EKL 43. un 49. pantu.
- 36 Valsts tiesību normas, kas paredz iespēju dibināt FPC tikai noteiktiem, Itālijā reģistrētiem tiesību subjektiem, ir diskriminējošas. Šādas normas var attaisnot tikai ar EKL 46. un 55. pantā paredzētajiem sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības apsvērumiem, kas šajā lietā nav minēti (2001. gada 29. maija spriedums lietā C-263/99 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-4195. lpp., 15. punkts).
- 37 Savukārt attiecīgās valsts tiesību normas, kuras ir piemērojamas visām personām vai uzņēmumiem, kas darbojas uzņemošās dalībvalsts teritorijā, var būt pamatotas, ja tās atbilst primāriem vispārējo interešu iemesliem, ja ar tām tiek garantēta izvirzītā mērķa īstenošana un ja tās nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tā sasniegšanai (skat. 2002. gada 17. oktobra spriedumu lietā C-79/01 *Payroll* u.c., *Recueil*, I-8923. lpp., 28. punkts, un tajā minēto judikatūru).

- 38 Šajā sakarā ir jānorāda, ka vispārējās intereses saistībā ar attiecīgo pakalpojumu izmantotāju aizsardzību pret kaitējumu, kas tiem var rasties gadījumā, ja pakalpojumus sniedz personas, kurām nav atbilstošas profesionālās kvalifikācijas vai kuras morāli nav atbilstošas, var attaisnot brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu (šajā sakarā skat. 1991. gada 25. jūlija spriedumu lietā *C-76/90 Säger, Recueil*, I-4221. lpp., 15.–17. punkts).
- 39 Tomēr, kā to ir uzsvēris ģenerālvokāts savu secinājumu 49. punktā, daži tikai FPC paredzētie pakalpojumi — tādi kā deklarācijas eksemplāra un nodokļu nomaksas apliecības nodošana, nodokļu deklarāciju nosūtīšana nodokļu administrācijai, deklarēšanas rezultātu paziņošana darba devējiem, kas ir atbildīgi par nodokļu piedziņu — būtībā ir vienkārši, un to sniegšanai nav vajadzīga īpaša profesionālā kvalifikācija.
- 40 Ir skaidrs, ka šo pakalpojumu raksturs nevar attaisnot to, ka tos drīkst sniegt tikai personas, kam ir īpaša profesionālā kvalifikācija.
- 41 Savukārt, ja daži tikai FPC paredzētie uzdevumi izrādās sarežģītāki, it īpaši kontrole par nodokļu deklarācijā sniegto ziņu atbilstību tās pielikumiem, nešķiet, ka organizācijas, kas var dibināt FPC, sniedz īpašas, šo uzdevumu izpildei atbilstošas profesionālās kompetences garantijas.
- 42 Kā izriet no lēmuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu, saskaņā ar Dekrēta–likuma Nr. 241/97 33. panta 2. punktu FPC izraugās personas, kas atbild par šo uzdevumu izpildi, no grāmatvedības ekspertu kolēģijā vai grāmatvežu kolēģijā reģistrētajām personām, t.i., no speciālistiem, kas paši savā vārdā nevar piedāvāt sniegt tikai FPC paredzētos pakalpojumus.

- 43 Šie apstākļi ļauj secināt, ka Dekrēta–likuma Nr. 241/97 noteikumi, ar kuriem FPC piešķir ekskluzīvu kompetenci sniegt noteiktus fiskālo konsultāciju un palīdzības pakalpojumus, nav atbilstoši šā sprieduma 38. punktā minēto vispārējo interešu nodrošināšanai.
- 44 Tiesas sēdē Itālijas valdība norādīja, ka aplūkojamās valsts tiesību normas katrā ziņā ir attaisnotas saskaņā ar EKL 45. panta pirmo daļu un 55. pantu, kas paredz, ka brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība nav piemērojamas darbības jomās, kas ir saistītas ar valsts varas īstenošanu.
- 45 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka EKL 45. un 55. pants kā izņēmumi no brīvības veikt uzņēmējdarbību pamatnoteikuma ir jāinterpretē tādējādi, ka tie tiktu piemēroti tikai tad, ja ir absolūti nepieciešams aizsargāt intereses, ko tie ļauj aizstāvēt dalībvalstīm (1988. gada 15. marta spriedums lietā 147/86 Komisija/Grieķija, *Recueil*, 1637. lpp., 7. punkts, un 1998. gada 29. oktobra spriedums lietā C-114/97 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-6717. lpp., 34. punkts).
- 46 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru minētajos pantos paredzētais izņēmums ir piemērojams tikai darbībām, kas pašas par sevi ir tieša un konkrēta līdzdalība valsts varas īstenošanā (1974. gada 21. jūnija spriedums lietā 2/74 *Reyners*, *Recueil*, 631. lpp., 45. punkts; 1993. gada 13. jūlija spriedums lietā C-42/92 *Thijssen*, *Recueil*, I-4047. lpp., 8. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Spānija, 35. punkts, un 2001. gada 31. maija spriedums lietā C-283/99 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-4363. lpp., 20. punkts).
- 47 Jākonstatē, ka kontrole par nodokļu deklarācijā sniegto ziņu atbilstību tās pielikumiem, kaut arī praksē nodokļu administrācija reti to apšaubā, nav tieša un konkrēta līdzdalība valsts varas īstenošanā, bet tikai līdzeklis, lai sagatavotu vai atvieglotu nodokļu administrācijas uzdevumu izpildi.

- 48 Tas pats attiecas uz citiem uzdevumiem, kas paredzēti Dekrēta—likuma Nr. 241/97 34. un 35. pantā un ko iesniedzējtiesa minēja lēmumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu, proti, aizpildītās nodokļu deklarācijas eksemplāra un nodokļu nomaksas apliecības nodošanu nodokļu maksātājam, nodokļu deklarēšanas rezultātu paziņošanu darba devējiem, kas ir atbildīgi par nodokļu piedziņu, un nodokļu deklarāciju nosūtīšanu nodokļu administrācijai.
- 49 Līdz ar to ir jāatzīst, ka EKL 45. un 55. pantā paredzētais izņēmums nav piemērojams tikai FPC paredzētajām darbībām, kas minētas lēmumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu.
- 50 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka EKL 43. un 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie aizliedz piemērot tādas valsts tiesību normas kā pamata prāvā, kuras FPC piešķir ekskluzīvas tiesības veikt noteiktas fiskālo konsultāciju un palīdzības darbības.

Par trešo jautājumu

- 51 Vispirms ir jāatzīmē, ka savā trešajā jautājumā iesniedzējtiesa atsauca gan uz Dekrēta—likuma Nr. 241/97 38. pantu par atlīdzības samaksu FPC, gan uz tā paša dekrēta 34. panta 4. punktu par FPC veicamām fiskālās palīdzības darbībām, gan uz šā dekrēta 37. panta 2. punktu par fiskālās palīdzības darbībām, ko veic citas struktūras.

- 52 Tomēr šīs iesniedzējtiesas lēmuma pamatojums attiecas tikai uz atlīdzības samaksu FPC.
- 53 Šādos apstākļos, atbildot uz trešo jautājumu, ir jāizskata tikai atlīdzības samaksa FPC saskaņā ar Dekrēta–likuma Nr. 241/97 34. panta 4. punktu un 38. panta 1. punktu.
- 54 Tātad ir jākonstatē, ka ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai tāda atlīdzība, ko saņem FPC par nodokļu deklarācijas sagatavošanu un pārsūtīšanu saskaņā ar Dekrēta–likuma Nr. 241/97 34. panta 4. punktu un 38. panta 1. punktu, ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.
- 55 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbalsta kvalifikācija ir atkarīga no visu šajā noteikumā paredzēto nosacījumu izpildes (skat. 1990. gada 21. marta spriedumu lietā C-142/87 Beļģija/Komisija, t.s. “Tubemeuse”, *Recueil*, I-959. lpp., 25. punkts; 1994. gada 14. septembra spriedumu apvienotajās lietās no C-278/92 līdz C-280/92 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-4103. lpp., 20. punkts; 2002. gada 16. maija spriedumu lietā C-482/99 Francija/Komisija, *Recueil*, I-4397. lpp., 68. punkts, un 2003. gada 24. jūlija spriedumu lietā C-280/00 *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, *Recueil*, I-7747. lpp., 74. punkts).
- 56 Pirmkārt, tam jābūt saistītam ar valsts iejaukšanos vai jāizmanto valsts līdzekļi. Otrais nosacījums ir tāds, ka šī iejaukšanās var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Treškārt, šim pasākumam jābūt tādām, ar ko tiek radīta priekšrocība tā saņēmējam. Ceturtkārt, ar to tiek traucēta konkurence vai arī pastāv draudi to traucēt.

- 57 Pirmais nosacījums ir izpildīts, jo Dekrēta–likuma Nr. 241/97 38. panta 1. punktā paredzēto atlīdzību maksā no valsts budžeta.
- 58 Attiecībā uz otro nosacījumu ir jānorāda, ka summas, kas maksājamās saskaņā ar Dekrēta–likuma Nr. 241/97 38. panta 1. punktu, var būt pietiekami lielas un ka citu dalībvalstu komersanti varētu saņemt atļauju dibināt FPC, kam ir tiesības saņemt šīs summas. Līdz ar to attiecīgais pasākums var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- 59 Saistībā ar trešo un ceturto nosacījumu ir jāatgādina, ka par atbalstu tiek uzskatīta tāda iejaukšanās, kas neatkarīgi no tās veida var dot tiešu vai netiešu labumu uzņēmumiem un kas uzskatāma par saimniecisko priekšrocību, ko saņēmējs uzņēmums negūtu parastos tirgus apstākļos (iepriekš minētais spriedums lietā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, 84. punkts).
- 60 Savukārt, ciktāl valsts iejaukšanās ir jāuzskata par kompensāciju par saņēmēju uzņēmumu sniegtajiem pakalpojumiem, pildot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu, tādējādi, ka faktiski šie uzņēmumi negūst finansiālu priekšrocību un ka minētā iejaukšanās šo uzņēmumu konkurences situāciju nepadara labvēlīgāku, salīdzinot ar konkurējošiem uzņēmumiem, uz šo iejaukšanos neattiecas EKL 87. panta 1. punkts (iepriekš minētais spriedums lietā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, 87. punkts).
- 61 Tomēr, lai konkrētajā gadījumā šāda kompensācija netiktu uzskatīta par valsts atbalstu, ir jābūt izpildītiem vairākiem nosacījumiem (iepriekš minētais spriedums lietā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, 88. punkts).

- 62 Pirmkārt, uzņēmumam, kas saņem šādu kompensāciju, tiešām ir jābūt apveltītam ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumiem, un šiem pienākumiem ir jābūt skaidri noteiktiem (iepriekš minētais spriedums lietā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, 89. punkts).
- 63 Šajā sakarā nav izslēgts, ka dalībvalsts var atzīt par sabiedriskajiem pakalpojumiem fiskālās palīdzības pakalpojumus, ko saskaņā ar Dekrēta–likuma Nr. 241/97 34. panta 4. punktu FPC sniedz darbiniekiem un tiem pielīdzināmām personām, lai palīdzētu nodokļu maksātājiem izpildīt to fiskālos pienākumus un atvieglotu nodokļu administrācijas uzdevumu izpildi.
- 64 Otrkārt, kompensācijas aprēķināšanas pamatā esošiem parametriem ir jābūt iepriekš noteiktiem objektīvā un pārskatāmā veidā, lai tā nesniegtu saņēmējam uzņēmumam saimniecisko priekšrocību, kas varētu tā situāciju salīdzinājumā ar konkurējošiem uzņēmumiem padarīt labvēlīgāku (iepriekš minētais spriedums lietā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, 90. punkts).
- 65 Šajā ziņā šķiet, ka kompensācija, kas noteikta EUR 14 apmērā par katru sagatavotu un nodokļu administrācijai nosūtīto deklarāciju, atbilst šim nosacījumam.
- 66 Treškārt, kompensācija nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams, lai segtu visas ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu izpildi saistītās izmaksas vai to daļu, ņemot vērā attiecīgus ieņēmumus un saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi (iepriekš minētais spriedums lietā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, 92. punkts).

- 67 Ceturtkārt, kompensācija ir jānosaka, pamatojoties uz tādu ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu saistīto izmaksu analīzi, kas rastos vidusmēra uzņēmumam, kas ir labi pārvaldīts un pietiekami nodrošināts ar nepieciešamajiem līdzekļiem, lai ievērotu attiecīgās sabiedriskajiem pakalpojumiem izvirzītās prasības, ņemot vērā attiecīgus ieņēmumus un saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi (iepriekš minētais spriedums lietā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, 93. punkts).
- 68 Lai izskatītu pēdējos divus nosacījumus, kas attiecas uz šīs atlīdzības limeni, ir jāizvērtē pamata prāvas faktiskie apstākļi.
- 69 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Tiesa nevar izvērtēt pamata prāvas faktiskos apstākļus vai attiecībā uz valsts pasākumiem vai situācijām piemērot Kopienų noteikumus, ko tā ir interpretējusi, jo šie jautājumi ir ekskluzīvā valsts tiesas jurisdikcijā (1968. gada 19. decembra spriedums lietā 13/68 *Salgoil*, *Recueil*, 661. un 672. lpp.; 1975. gada 23. janvāra spriedums lietā 51/74 *Van der Hulst*, *Recueil*, 79. lpp., 12. punkts; 1990. gada 8. februāra spriedums lietā C-320/88 *Shipping and Forwarding Enterprise Safe*, *Recueil*, I-285. lpp., 11. punkts; 1999. gada 5. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-175/98 un C-177/98 *Lirussi* un *Bizzaro*, *Recueil*, I-6881. lpp., 38. punkts, un 2003. gada 15. maija spriedums lietā C-282/00 *RAR*, *Recueil*, I-4741. lpp., 47. punkts).
- 70 Līdz ar to, ņemot vērā pamata prāvas faktus, valsts tiesas kompetencē ir novērtēt, vai Dekrēta—likuma Nr. 241/97 38. panta 1. punktā paredzētā atlīdzība ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.
- 71 Šajā sakarā ir arī jāatzīmē, ka valsts tiesa nav kompetenta novērtēt atbalsta pasākumu vai atbalsta režīma saderību ar kopējo tirgu. Šis novērtējums ietilpst ekskluzīvā Eiropas Kopienų Komisijas kompetencē, kuras izmantošanu kontrolē Kopienų tiesa (skat. 1991. gada 21. novembra spriedumu lietā C-354/90 *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* un *Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, *Recueil*, I-5505. lpp., 14. punkts; 1996. gada 11. jūlija

spriedumu lietā C-39/94 *SFEI u.c.*, *Recueil*, I-3547. lpp., 42. punkts, un 1999. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-295/97 *Piaggio*, *Recueil*, I-3735. lpp., 31. punkts).

72 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka pasākums, ar kuru dalībvalsts paredz maksāt no valsts budžeta kompensāciju noteiktiem uzņēmumiem, kam uzdots palīdzēt nodokļu maksātājiem nodokļu deklarāciju sagatavošanā un pārsūtīšanā nodokļu administrācijai, ir jāatzīst par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, ja:

- kompensācijas līmenis pārsniedz to, kas nepieciešams, lai segtu visas ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu izpildi saistītās izmaksas vai to daļu, ņemot vērā ar to saistītos ieņēmumus un saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi, un
- kompensācija nav noteikta, pamatojoties uz tādu ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu saistīto izmaksu analīzi, kas rastos vidusmēra uzņēmumam, kurš ir labi pārvaldīts un pietiekami nodrošināts ar nepieciešamajiem līdzekļiem, lai ievērotu attiecīgās sabiedriskajiem pakalpojumiem izvirzītās prasības, ņemot vērā ar to saistītos ieņēmumus un saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi.

Par tiesāšanās izdevumiem

73 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies saistībā ar apsvērumu iesniegšanu Tiesai, izņemot tos, kuri radušies minētajiem lietas dalībniekiem, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) **EKL 43. un 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie aizliedz piemērot tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamata prāvā, kas FPC piešķir ekskluzīvas tiesības veikt noteiktas fiskālo konsultāciju un palīdzības darbības;**
- 2) **pasākums, ar kuru dalībvalsts paredz maksāt no valsts budžeta kompensāciju noteiktiem uzņēmumiem, kam uzdots palīdzēt nodokļu maksātājiem nodokļu deklarāciju sagatavošanā un pārsūtīšanā nodokļu administrācijai, ir jāatzīst par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, ja:**
 - **kompensācijas līmenis pārsniedz to, kas nepieciešams, lai segtu visas ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu izpildi saistītās izmaksas vai to daļu, ņemot vērā ar to saistītos ieņēmumus un saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi, un**
 - **kompensācija nav noteikta, pamatojoties uz tādu ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu saistīto izmaksu analīzi, kas rastos vidusmēra uzņēmumam, kurš ir labi pārvaldīts un pietiekami nodrošināts ar nepieciešamajiem līdzekļiem, lai ievērotu attiecīgās sabiedriskajiem pakalpojumiem izvirzītās prasības, ņemot vērā ar to saistītos ieņēmumus un saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi.**

[Paraksti]